

SZABADSÁG

I. évfolyam, 33. szám

DEMOKRATIKUS NAPILAP

1945 február 27, kedd

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

Darvas József, Kállai Gyula, Zilahy Lajos

A JEC

...Amikor elment, csend volt. Evezredes néma csend. Hallgatott a város, hallgatott az ország és sok-sok börtönben hallgatott az, aki szólni merészt.

Amikor elment, háborúra készültek a világ banditái és új konkocra éhesen csereberéltek népeket és országokat Európa imperialistái, nagy osztzkodás lázában égtek az erős gonoszok és egyre magasabban emelkedett az internálótáborok drótsövénye ezernyi rab körül. Amikor elment, úgy látszott, mintha sohasem lenne hainal, mintha égig érnének a börtönök és mintha minden, ami emberi érték, belevessze a fasizmus áradatába.

Amikor elment, nagy gyilkosságra készült a világ-fasizmus. Állati hang, rabló-arcú főnökök üvöltözték szennyes hazugságokat a kábult tömegek siketülő füleibe, gyilkosok dicsőítése zengett száz és száz aljas szolga ajakán és napról napra, órától órára fasizsta árulók adták el a magyar föld minden arasznyi darabját.

...Az tán tűzvihar jött. Megingott az ezernyi börtön, összeförték a rácsok, féktelen, nem emberi erő lépte le a rozsdás vaskapukról az óriás zárat és a füst gomolygásából, lángörvényből, ezernyi kin szédületéből büszkén emelte fel fegyverszabdalt arcát az új világ. Eljött a győzelem csodás órája. És büszkén, bátran vonulnak az utcákon lángszínű zászlók alatt azok a tömegek, amelyekért a vértanúk szenvedtek hosszú évtizedekig a rácsok mögött, amelyekért kinpadon vonaglott a hősök teste és amelyekért bitófák alján zengett az utolsó dal a nemzetünk szabadságáért elesők ajakáról.

Eljött a tűzvihar és ő úgy indult felénk a zúgás, a mennydörgés, az összeomló régi világ pokoli robajában, mint a szabadság hírnöke.

Eljött és a roppant tömeg ott örvénylik a Nemzeti Sportszarnok épülete előtt. Az arcokon a megváltást várók áhítatos révülete. Kopott sapkák alatt a háborús borzalmaktól alélt agyakban új gondolatok kelnek. A hangszórókról a szabadság szava viharzik és a vörös zászlók meglebbennek, mint a hajnalra ébredt tűzmadarak.

...Bent Rákosi beszél és kint a romokszegélyezett széles síkságon évezredes vágyak válnak éltető reményé a százezres tömegóriás ércesen dobbanó szívében.

Rákosi beszél, és a tömeg felekezete mélyében mint nagy varázslatra támad az új, boldog, szabad ország sohasem látott képe.

Rákosi beszél és cselekvésre feszülnek az izmok, erős tenyereken a munka izgalma vibrál, remény mosolya siklik az ajkakon és új élet csillan a romok füstjéről megvakult szemekben.

... A Nemzeti Sportszarnok óriási épülete olyan kicsi, olyan gyenge, olyan parányi lesz egyszerűen most, amikor az ember-tenger ott verd:si gigászi hullámaival harcokoptatta falait. Még néhány nappal azelőtt is úgy látszott, mintha kihalt volna az ember itt a romok városában, mintha

Budapesten nyolcvanezer, Csepelen tizenkétezer ember előtt beszélt Rákosi Mátyás

Föld, kenyér, szabadság!

A Magyar Kommunista Párt vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel nagygyűlést tartott a Nemzeti Sportszarnokban. A nagygyűlésnek országos jelentőséget adott Rákosi Mátyás részvétele és felszólalása, amelyben rendkívüli világossággal és nyíltsággal foglalt állást a magyarság sorskérdéseiről.

A nagygyűlés résztvevői zsufolással megtöltötték a Nemzeti Sportszarnok hatalmas épületét. Hetven ezer főnyi tömeg hallgatta végig a beszédeket a Sportszarnok előtti téren, ahová hangszórókkal közvetítették a gyűlés lefolyását.

A főváros nagyobb útvonalain már a kora délelőtti órákban zászlókkal, táblákkal menetelő csoportok tüntek fel, amelyek — útban a Sportszarnok felé — lelkesen éltették Sztalint, Rákosi Mátyást és a felszabadító Vörös Hadsereget és tüntettek a fasizták, valamint a nyilas hazaárulók ellen.

A Sportszarnok előtt összegyűlt hatalmas tömeg csak úgy tarkálott a nemzeti színű és vörös lobogóktól és a rengeteg tüntető táblától s egyéb felirattól, amelyek Sztalint, Malinovszkijt, a Magyar Kommunista Pártot, Rákosi Mátyást, a Vörös Hadsereget, a független, szabad, demokratikus Magyarországot, a Szovjetuniót, a szovjet-magyar barátságot éltették és hallgatók hirdették a fasizmusra, munkafőnökökre, a németbérencekre és népfőnökökre sürgették a nyilasok, hitleristák és Szálasi-banditák ellen, buzdították az új nemzeti hadseregbe való belépésre és a munkásegység teljes létrehozására, és élelmet sürgették az éhező Budapesti népének. Résztvettek a nagygyűlésen a pestkörnyéki városok munkásküldöttségei és a főváros nagyobb üzemeinek, gyárainak munkásképviselői is.

A nagygyűlés színhelyéül szolgáló Nemzeti Sportszarnok épülete ünnepi díszítéssel. A főbejárat előtt a vörös zászlók sorfalát megszakítva két oldalt Marx és Lenin arcképe díszelt, közöttük a következő felírás: *Éljen Rákosi Mátyás*. A főbejáratnál szemben Sztalin marsall vörös színekben tartott hatalmas arcképe pompázott, a Sportszarnok arénájában a Magyar

Kommunista Párt kezdőbetűit viselő vörös zászló alatt Rákosi Mátyás arcképe díszelt, alatta ezzel a felirattal: *Föld, kenyér, szabadság. Ettől balra Vesszen a reakció, jobbra Eljen a független demokratikus Magyarország*.

Rákosi Mátyás uija, amely a soktizedes tömeg sorfala között a Sportszarnokhoz vezetett, valóságos diadalmenet volt. A magyar kom-

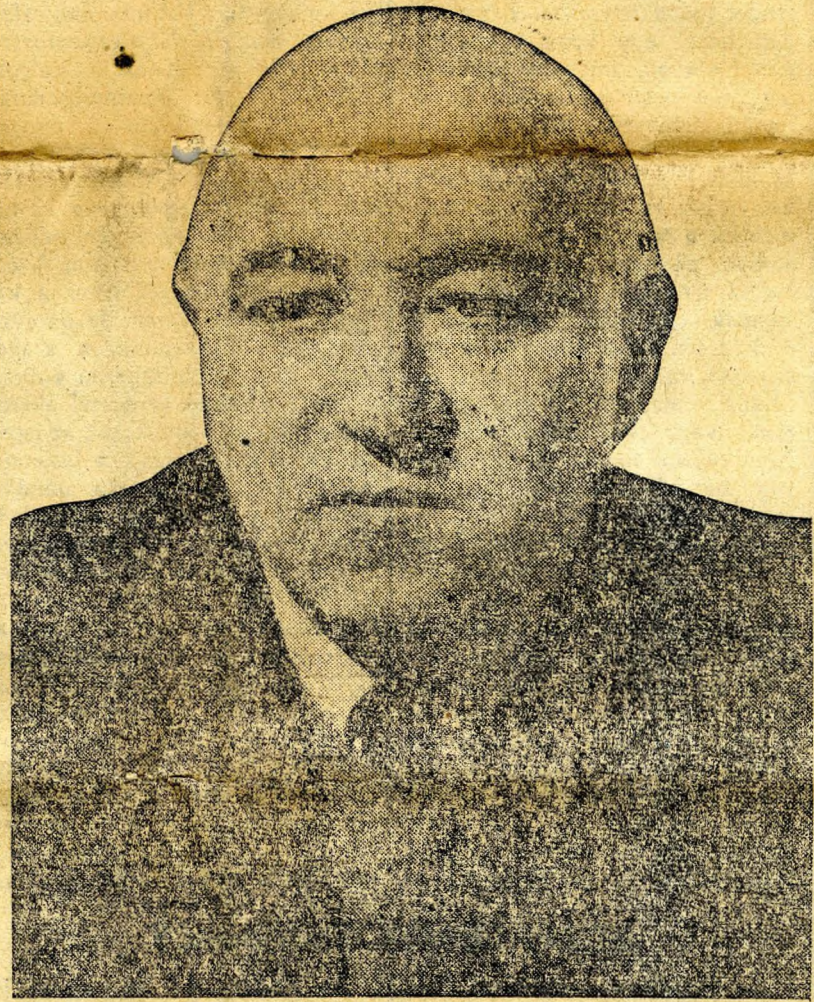
munisták vezérét szünni nem akaró lelkes éljenzés kísérte utján.

Kossa István megnyitója

A nagygyűlés az Internacionálé és a magyar Himnusz hangjaival kezdődött, majd Kossa István, a szakszervezeti tanács főtitkára Budapest dolgozói nevében köszöntötte Rákosi Mátyást.

— Rámutatott arra, hogy a fasizmus huszonötéztizedes rab-sága után Budapest dolgozói most jöttek össze először, hogy köszöntsék a magyar nép szabadsághőseit, a magyar dolgozók vezérét. Kiemelte, hogy a Magyar Kommunista Párt azért hívta össze ezt a nagygyűlést, hogy Nagy-Budapest dolgozói físzta képet kapjanak azokról a kérdésekről, amelyek ma elsősorban foglalkoztatják a magyar politikai életet s egyben politikai irányvonalat kapjanak a párt vezérétől, Rákosi Mátyástól. Megállapította, hogy a fizenhatéztizedes börtönnel és a négyévi száműzéssel sem tudták a magyar dolgozók tömegeit elválasztani Rákositól és attól az eszmétől, amelynek a legelső harcosa.

— Ezen a nagygyűlésen Budapest és a környék munkásságának meg kell mutatni azt, hogy soha nem értett egyet azokkal, akik belevitték a magyar népet a Szovjet elleni háborúba, — folytatta Kossa István. — Demonstrálniok kell, hogy nem azonosították magukat azokkal, akik rabigába hajtották és leigázták a szomszédos népeket és meg kell mutatni azt is, hogy megvan bennünk a kemény elhatározás, az elszántság és a harci készség arra, hogy többé nem engedjük uralomra az uri bitangsgot ebben az országban.

a háború, a fasizmus vérmocskos lépte nyomán semmi sem maradt volna csak kin, füstmarta kő, szenny és gyalázat.

... Most mégis százszázalékosan mártadtak életre, százszázalékosan olvadtak össze roppant, élő tömeggé, amelyben ott viharzik a cselekvés, az építés elemi vágya.

Eljött az örök nép a város romjai közül és a síkság sarában süpedt kicsiny falvakból. A dolgozó jött el. Onnan is, ahol a nagyváros várja a kenyeret és onnan is, ahol távoli ködök gomolyognak a síkság felett. Még sötét volt, amikor rozzant szekerekre kapaszkodtak fel a sáros csizmás nines-telenek Úllón, Cegléden, Kecskeméten, Abonyban, Hatvanban, amikor utrakélt a vályogfalvak

uri gőgnyomorította népe, hogy meghallgassa azt, aki forradalmi harcokban és másfélévtizedes börtön homályában vált a magyar dolgozók acélos vezérévé.

Ki tudja jobban, hogy mi a rabság, mint az Alföld nincstelenje? Ki becsüli meg jobban a szabadságot, a förhetetlenséget, mint az, aki rab volt ezer évig és mégsem tört össze az uri Magyarországot roppant börtönében!

Most itt a Nemzeti Sportszarnok előtt acélos egységgé egyesült a munkás, a paraszt és az értelmiségi dolgozó. Sohasem látszott még a magyar történelem folyamán, mennyire egy az egész magyar nép érdeke, mennyire össze tud olvadni a szabadság utáni végtelen vágyban mindenki, aki ebben az

országban értéket jelent. Nem a papiros igazságok, hanem az élet szava harsogott a hangszórókból a tavaszi napfényben állók füleibe és mindenki érezte, hogy új, csodás tavaszra ébredt a magyar ugar. Olyan tavaszra, amelyre évezredes télben várt az ország.

Bent az épületben forr, kavarog, szikrázik és morajlik a gyűlés. Kint megszámlálhatatlan tömegben jöttek el, hogy lássák a hősök és vértanúk bitófák árnyékában, börtönök mélyében, sortűzek ropogásában új életre kelt pártjának erejét, hatalmát és dicsőségét.

Tavas van! A győzelem csodás tavasza! Új hősök, új vértanúk, új építők kelnek a magyar rögből a filozófusok örvénylő hangja nyomán.

... Rákosi beszél — mondja áhitatosan, nagy csizmás, kopott, otromba ruhás ember izgatottan nyul komorfekete bajuszához és megszállva valami hirtelen jött teltvágtyól topog a hig, tavaszszülte sárban.

Új jel ez a tömeg a hadak útján. Új, csodás jele a győzelemnek, az építésnek. Ott, nyugaton még szennyet, förtelmet és gyálatot okádvá utolsót vonaglik mérges sárkányvérében a német fasizmus. De itt, a romok garadából, a kín és szenvedés égiszűlő hegyének csúcán már ki-gyúlt a tűzjel és tudjuk, hogy ez a jel a végső győzelem, az építés, a beteljesedés, nemzetünk szabadságának és ujjaszületésének jele.

Kovai Lőrinc.

Kovács István üdvözlő beszéde

Az elnöki megnyitót követően Kovács István, a központi vezetőség tagja üdvözölte Rákosi Mátyást.

— Elvtársak! — kezdte beszédét — első szavunk a hála és a köszönet a diadalmas Vörös Hadseregnek, mely leverte kezeinkről a fasiszta béklyókat és lehetővé tette, hogy ilyen hatalmas, nagy népgyűlésre összejussunk. Köszönet a Vörös Hadseregnek azért is, mert lehetővé tette számunkra, hogy ezen a nagygyűlésen soraink között üdvözöljük a Magyar Kommunista Párt vezérét, Rákosi Mátyást elvtársat. (Hosszantartó éljenzés.) Felbecsülhetetlen jelentősége van Budapest és az egész magyar kommunista mozgalom számára annak, hogy a sok harcban kipróbált marxista-leninista forradalmi iskolán keresztül vezetünk végre nem távolból, hanem újra itthon, Budapesten, soraink között irányíthatja a Magyar Kommunista Párt és az egész magyar nép harcait.

— A reakció jól tudta, milyen nagy veszélyt jelent számára Rákosi elvtárs. Ezért tartotta tízenöt évig fegyházbán, megkísérelte megförtöni őt, de nem sikerült. A reakció veresége és a magyar dolgozó nép nagy győzelme volt először, mikor Rákosi elvtársat sikerült kiragadni a reakció karmai közül (Felkiáltások: Vesszen a reakció!), de a döntő győzelem az, hogy most újra köztünk van és biztos kézzel vezeti nemcsak pártunk, hanem az egész nemzet harcait.

— A budapesti pártvezetést az elmúlt buszonöt éves reakció alatt minden üldözöttséggel, minden terrorral dacolva felemelte tiltakozó szavát a reakció ellen. Kivégezhetők elvtársainkat ezrelék, bebörtönözhetők őket, a kommuniszták dacolva mindezzel, mindig ott voltak és mindig harcoltak a magyar munkásosztály és az egész magyar nemzet ügyéért. Az ostrom alatt, amikor a lakosság túlnyomórésze pincében volt, a pártvezetőség és pártunk tagjai gépfegyverfüzben, aknák és lövedékek robbanása közben végezték munkáikat, tartották kapcsolatukat és szervezték a fegyveres ellenállást.

— A kőbányai és újpesti partizánharcosok fegyveres harca, (éljen, éljen) partizánospartizán fegyveres harcai a németek és a nyilasok ellen a magyar munkásmozgalom hősi korszakának legszébb fejezetei közé tartoznak. Mi kommuniszták voltunk azok, akik a legnehezebb napokban is bátran a harc élére állottunk, szerveztük és vezettük a dolgozó nép ellenállását és mi kommuniszták voltunk azok, akik a felszabadítás után, amikor még az ágyuk dörögtek, azonnal hozzáfogtunk az élet megindításához, a mi szavunkra kijöttek az emberek a pincékből, megszervezték a rendőrséget, a nemzeti bizottságot, hozzáláttunk a romok eltakarításához, megkezdődött az átmenet a normális életre. Mindebben a Magyar Kommunista Párt szervezetének oroszlanrészese volt. (Éljen a Magyar Kommunista Párt!)

— Mint ahogy eddig is kivették részünket a harcokból, még sokkal inkább ki fogjuk venni részünket most, amikor itt van közöttünk vezérünk Rákosi Mátyás elvtárs. Rákosi elvtárs nemcsak a magyar munkásmozgalom leghivatottabb vezetője, hanem a nemzetközi munkásmozgalom egyik legismertebb vezető egyénisége. Mi, magyar kommuniszták büszkék vagyunk arra, hogy egy olyan pártunk lehettünk tagjai, amely a mostanéhoz hasonló hatalmas történelmi feladatokat végez s amelynek olyan vezére van, mint Rákosi Mátyás elvtárs.

— Rákosi elvtárs debreceni és tegnapi csepeli beszéde történelmi jelentőségű. Három rövid, de min-

dent kifejező jelszóval foglalta össze legdöntőbb feladatainkat: föld, kenyér, szabadság! Országos jelentősége van mai beszédének is, mert mindenki számára érthető, világos programot ad, megmutatja a biztos utat, amelyen nemcsak pártunknak, hanem az egész magyar nemzetnek haladnia kell, hogy kiemelkedhessen abból a szakadékból, melybe a reakció és a nyilasok taszították. Megfogadjuk Rákosi elvtársnak, hogy minden erőnk megfeszítésével azon leszünk, hogy a legrövidebb idő alatt gyakorlatban végrehajtsuk utmutatásait. Megfogadjuk, hogy jelszavunk — „Bosszut Budapestért” — nem marad papíron. A legjobb bosszu,

kiméletet és fáradságot nem ismerő harc, a reakció maradéktalan kiirtása, az új, szebb és boldogabb Nagy-Budapest mielőbbi felépítése.

— Megfogadjuk, hogy Nagy-Budapest és a környéki pártszervezetek, melyek eddig is előjártak a harcban, ezután is elől fognak járni és példát fogunk mutatni az egész ország népének a nemzet felemelkedéséért vívandó harcban, a független, szabad és demokratikus Magyarország felépítésében!

— Éljen a független, szabad, demokratikus Magyarország! Éljen a Magyar Kommunista Párt! Éljen Rákosi Mátyás elvtárs!

A csepeli Weiss Manfréd-gyár dolgozói nevében Drahos Lajos

Rákosi Mátyás beszéde

A nagy tetszéssel fogadott üdvözlő beszédek után szünni nem akaró lelkes taps és éljenzés közben Rákosi Mátyás emelkedett szólásra.

— Budapest dolgozó népe! Elvtársak! — kezdte beszédét. — Köszönöm az üdvözléseket. Mind a Magyar Kommunista Párt, mind jó magam, azon leszünk, hogy a hozzánkfüzött eredményeket beváltuk. Mint a múltban, úgy a jövőben is szakadatlanul azért fogok harcolni, hogy a munkásosztály és vele az egész magyar nemzet a felemelkedés és a felvirágzás útjára lépjen.

— A legelső gondolat, amelyet

Minden bajunk gyökere a reakció

— Elvtársaim! A magyar demokrácia az utolsó két hónapban igen nagy életerőről tett tanubizonyságot. Abból a káoszából, amelyet a fasiszmus iktatott, úgy, ahogy, mégis rendet tudott teremteni. Létre tudott hozni egy kormányt, amely irányt szabott, amely megkötötte a fegyverszünetet és lerakta az új demokratikus Magyarország alapjait. Ebben a vonatkozásban kétségkívül igen jelentős eredményeket értünk el. Jelentősek az eredmények a termelés terén is, elsősorban az ipari termelés terén. Egész sor üzem, köztük az államasutak egy része, megkezdte működését. Ahová megyek az országban, mindenütt azt mondják: „Látta volna, mi volt még itt három, vagy hat héttel ezelőtt.” Mindnyájan tudjuk, hogy három vagy hat hét elmúltával a javulás még jelentősebb lesz.

— Annál sajnálatosabb, hogy a döntő politikai kérdésekben, a fasiszmus elleni harcban és ami ezzel összefügg, az élelmezés kérdésében eddig nem tudtunk jelentős eredményeket elérni. Ez annál sajnálatosabb, mert nemzetközi viszonylatban újabb hatalmas lépés történt a fasiszmus végső megsemmisítésére.

— A jaltai konferencia még erélyesebb, mint valaha, aláhuzta a szabadságszerető államok, a nagy Szovjetunió, Anglia és az Egye-

Miért éheznek Budapesti?

— Vegyük szemügyre az élelmezés kérdését. Végigjártam az országot, ismerem a viszonyokat. Tudom, hogy a németek a tavalyi termésből sokat elraboltak, tudom, hogy a háború sok mindent elpusztított, a Vörös Hadseregnek is jelentős élelmiszermennyiségre van szüksége. Ugyanakkor tudom azonban azt, hogy nagyon sok élelmiszer van a vidéken. Amikor a budapesti Nemzeti Bizottság tagjai Debrecenben jártak, jelen voltam egy megbeszélésen, ahol kiderült, hogy csak Debrecen határában 30.000 métermáza kicsepelelt gabona van a gazdák birtokában. Rengeteg förtelen kukorica áll kint a mezőkön, van olyan rizstábla, ahol kétezer métermáza rizs fekszik. Ezek egyetlen városnak, Debrecennek az adatai. A Nyírségben például több mint 5000 vagon burgonya fekszik a vermekben.

kifejezésre akarok juttatni, amikor Budapest dolgozó népe elé állok, a köszönet szava a Vörös Hadsereg s annak nagy vezére Sztalin elvtárs felé. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps, a nagygyűlés résztvevői helyükről felállva percekkel át élik a Vörös Hadsereget és Sztalin marsallt.) Ha annyi balszerencse van a magyar nép újra biztos tudattal tekinthet a jövőbe, ezt elsősorban a Vörös Hadseregnek köszönheti, mert a Vörös Hadsereg verte le a magyarság kezéről a fasiszmus bilincseit. A munka többi része, a fasiszmus gyökeres kiirtása azonban reánk vár.

sült Államok azt az eltökélt szándékát, hogy nemcsak kiirtja Németországban a fasiszmust, hanem gondoskodik arról is, hogy az soha többé semmiféle formájában életre ne kelhessen. (Viharos helyeslés. Felkiáltások: Halál a fasiszmasra!)

— Ha így állnak a dolgok, nekünk magyar kommunisztáknak meg kell vizsgálnunk a pangás okait. Sajnálatos, hogy megállapítunk, hogy a kezdeti sikerek után egy bizonyos megtorpanás következett be. Erre egyébként néhány héttel ezelőtt már rámutattam. Azóta megpróbáltunk egyet lökni a kátyuba került szekéren, de ösztönt meg kell állítanunk, a segítség eddig nem volt túlságosan sikeres.

— Két döntő kérdéssel akarok mindenekezlőtt foglalkozni, az egyik az élelmezés, a másik a fasiszmus elleni harc. A baj oka mindkét kérdésben az, hogy a reakció Magyarországon még mindig jóval erősebb, mint sokan gondolják. (Felkiáltások: Ugy van! Ugy van!) Mindeniütt jelen vannak azok az erők, amelyeknek átkos működése következtében romhalmazzá vált ez az ország. Budapesten sokan vannak, — még demokratikus körökben is — akik ezt a veszélyt alábecsülik. Ezért nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy mind az élelmezés terén, mind a többi jelentős kérdésben itt van a baj gyökere.

— Elvtársaim! Én nagyon jól ismerem ezt a nehézséget. Tudom, hogy nehéz a veremből a burgonyát a vasúthoz szállítani, de ha mindezeket tekintetbe vesszük, még akkor is nagy lehetőségei vannak annak, hogy Budapestet és az ipari vidékeket türethetően ellássák a minimális élelmiszerekkel. Mi az oka, hogy ez nem sikerül? Semmi kétség, hogy a tényleg meglévő nehézségeken felül ebben a rosszakarati is közrejátszik. (Úgy van, úgy van!)

— Én megfigyeltem a közellátásügyi minisztérium munkáját és meg kell állítanom, hogy ez a munka rossz és azt így tovább nem lehet folytatni. Ezért mi javasolni fogjuk, hogy váltsák le a közellátásügyi minisztert és tegyék helyébe olyat, aki tényleg el akarja látni élelemmel Budapestet és az iparvidékeket. (Hosszas helyeslés és taps.) Mi ezzel elég

üdvözölte Rákosi Mátyást, kiemelve, hogy a forradalmi időszak napjainkig harcolt a proletárok érdekeiért, tüzön-vízen keresztül és a börtön falain át is megtalálta az érintkezést az elvtársakkal. Budapest vasáros dolgozó munkássága nevében Slick Károly mondott üdvözlő beszédet és ígéretet tett Rákosi Mátyásnak arra, hogy ez a munkásság becsületesen, tisztességesen harcol vele tovább. Az újpesti munkásság nevében Szemelka Ernő üdvözölte a párt vezérét és hangoztatta, hogy Újpest kommunista partizánjai, akik elől jártak a fasiszták elleni harcban, elől akarnak járni az építés munkájában is.

mint amennyi energiát kifejtett fél évvel ezelőtt Jurcsák a német rablók ellátására. Kederült, hogy ebben a várokozásunkban családunk. Tovább nem lehet kísérletezni. Az éhező Budapest, az éhező iparvidékek nem lehetnek tovább kísérletezés tárgyai. Mi magunk, magyar kommuniszták, amikor meg tudtuk, hogy milyen nehéz Budapest helyzete, azonnal félrevertük a harangokat és bár tudtuk, hogy milyen nehéz és népszerűtlen feladat az, amire vállalkoztunk, mégis vállaltuk Budapest ellátásának a kérdését. Meg kell mondanom, hogy az a kevés, amit Budapest eddig kapott, elsősorban a Kommunista Párt munkájának eredménye. (Lelkes éljenzés.)

— Ez a feladat azonban, elvtársaim, sokkal nagyobb, semmint hogy egy párt el tudja végezni. Ezért fel fogjuk rázni az egész országot, megmozgatunk minden szervezetet, elsősorban a Magyar Nemzeti Függetlenségi Frontban egyesült öt pártot és közös erővel meg fogjuk oldani ezt a kérdést is.

Önsegélyhez kell nyulni!

— Előre megmondom azonban, elvtársaim, hogy egyszerűen az élelmiszerfelhozatal megjavításával ezt a kérdést tartósan megoldani nem lehet. Mindannyian tudjuk, hogy milyen az ország helyzete. A vasutvonalak többé-kevésbé már helyre vannak állítva, vagonunk azonban alig van. Ha a régi vasuti kocsiknak tízfizenöt százalékát üzembe tudjuk állítani, az már nagy siker lesz. Lovak igásállatok nincsenek, ezért számítani kell arra, hogy még hosszabb ideig súlyos élelmezési nehézségekkel fogunk küzdeni. Én nem osztom azoknak a nézeteiben, akik azt hiszik, hogy most esztendőki fogunk koplalni, de ebben az esztendőben mindenesetre komoly nehézségeink lesznek.

— Tudom, hogy néhány éven belül a magyar munkás keze, a magyar paraszt szorgalma rengeteg romot eliakarit, rengeteg kárt javítasz. De az első esztendő nehéz lesz és ezért kérem mindenütt a magyar kommunisztákat, a dolgozókat és a városi lakosokat, hogy

Fokozni a harcot a reakció ellen!

— Előre megmondom azonban, hogy legjobb szándékunk, legnagyobb erőfeszítésünk is csődöt fog mondani, ha nem tudjuk fokozni a fasiszmus elleni harcot. Meg kell vallanom, hogy ezen a téren komoly mulasztásokat követtünk el. Ha az ember hibát csinál, valja be. Meg kell állítanom, hogy még nem folyik komoly harc a fasiszmus kiirtására. A fasiszmus és a köztünk maradt reakció pillanatnyilag meglapul és közben szabó-

nyuljanak önsegélyhez.

— Elsősorban arra törekedjenek, hogy Budapesten és az iparvidékeken is minden családnak meg legyen a maga kis kertje. Így segít magán 1942-ben és 1943-ban Moszkva városa is, ahol tavaly 1,200.000 kiskert volt. Minden családnak megvolt a maga kis kertje. Azonkívül minden üzemenk legyen egy mezőgazdasági üzeme, mert ezt az évet másképp nem tudjuk jól átvészelni. Ebbe a munkába teljes erővel fekdjünk bele, különben tényleg komoly nehézségeink lesznek az élelmezéssel.

— Az élelmezés kérdése — ismétlem — nemcsak gazdasági kérdés, hanem politikai kérdés is, mert ha nem tudjuk megoldani az élelmezést, akkor a reakció a mi nyakunkba varrja ezért a felelősséget. Azt mondja: ime éheztek, ezt hozta nektek a demokrácia, ezt hozta nektek a Kommunista Párt. Ezért kérem az elvtársakat, hogy teljes erővel fogjanak a kérdés megoldásához. (Tapsvihar.)

Dolgozzanak végre a népbíróságok!

— Legsúlyosabb kifogásaink egyike, hogy nem működnek a népbíróságok. Én megnéztem a népbíróság szervezetét és nagy meglepetéssel láttam, hogy távolról sem olyan radikális, mint a régi reakció statáriális rendeletei. Ezt azért mondom, mert a régi statáriális rendeleteket saját tapasztalatomból nagyon jól ismerem és tudom, hogy azok a rendeletek előírják, hogy a halálra szóló ítéleteket két órán belül végre kell hajtani. A népbíróságok rendeleteiben viszont az áll, hogy az ítéletet minden esetben fel kell terjeszteni az igazságügyi miniszterhez, aki jelenleg Debrecenben van. Abban a Debrecenben, ahova nincs posta és nincs táviró. Ha tehát ma valakit a népbíróság halálraítél, az esetleg hetekig várhat a megerősítésre. Azt hiszem elvtársaim, hogy mi is lehetünk a demokrácia védelmében olyan erélyesek, mint amilyen erélyes volt a reakció a saját bőrének védelmében. (Élénk helyeslés.) Ennélfogva pártunk javasolni fogja, hogy a népbíróságok műkö-

tál. Már olyanokat is hallottam mondani, hogy minek beszélünk a fasiszta veszélyről, amikor nincsen. Miért követelünk erélyesebb rendszabályokat, amikor nem látjuk, hogy a fasiszták csinálnának valamit. Az én véleményem az, nem kell várni addig, amíg a fasiszta tenevad újra a torkunknak ugrik. Ismerjük mi már az ő módszereiket, meg kell őket előzni. (Közbekiáltások: Vesszen a reakció! Éljen Rákosi!)

dését gyorsítsák meg, a népbíróságok kezdjék el végre működésüket és mutassanak példát, mutassák meg, hogy a demokrácia le tud sújtani azokra, akik a nemzetet beledöntötték ebbe az örvénybe. — Meg vagyok győződve róla, hogy ha Budapesten, Szegeden és egyebütt lögni fognak a vezető nyilasok, azonnal tisztább lesz a levegő. A kisebb nyilasokat pedig össze kell fogni, munkaszabályokba kell vinni és dolgoztatni kell őket, hogy legalább részben helyrehozzák azt a kárt, amit a nemzetnek okoztak. (Élénk helyeslés.)

Olvasd és terjeszd

a demokratikus front
egyetlen napilapját

Szabadság-ot!

Szigorúbb igazoltatásokra van szükség

— A reakció elleni harchoz tartozik elvtársaim az igazoltatások kérdése is. Szerke az országban egyre szaporodik a panasz amiatt, hogy régi reakciós tisztviselők visszautolnak állásaikba. Az igazoltatások kérdésében azonnali szigorításokra van szükség, mert egyre-másra hallok olyan híreket, hogy közismert reakciók vagy nyilasok már át is mentek az igazoltatáson és nyugodtan elfoglalják régi helyüket. A budapesti város háza körül is súlyos bajokat hallok. Kiderül, hogy ott egyáltalában nem volt még semmiféle igazoltatás, holott a magyar demokrácia elemei érdekei megkövetelik, hogy egyetlen tisztviselő sem ke-

rüljön vissza állásába, amíg alaposan meg nem nézzük, hogy mit is művelt az utolsó időben, különösen az elmúlt esztendőben. — Meg kell mondanom elvtársaim, hogy ebben a tekintetben nemcsak a reakció bűnös. Sokszor maga a demokrácia sem elég éber. Ismételt előfordult, hogy nyakacsipünk valamilyen közismert reakciót és kiderült, hogy annak demokrata támogatói voltak. Meg kell tanulnunk, hogy ebben a kérdésben nincs megalkuvás. Aki vétett a nemzet ellen, azt el kell lávitolítani a közhivatalokból. Ez a minimum, amit a magyar demokrácia, a magyar nép érdeke megkövetel. (Felkiáltások: Ugy van!)

Üldözni kell a korrupciót

— Elvtársaim! A fasizmus és a 25-esztendősi reakció nemcsak üszkös romokat, elpusztult gyárakat, Dunába dőlő hidakat hagyott maga után. Az erkölcsi javakban is rengeleg pusztítás történt. Most elsősorban a korrupcióra gondolok, a jogbiztonság hiányára. Mikor Debrecenbe érkeztem, hallottam, hogy a 91.000 lakosú városban több mint 100.000 lopási eljárás folyik. Mikor Budapestre érkeztem, kiderült, hogy itt is hasonló bajok vannak. Mi nagyon jól tudjuk, hogy a régi 25-éves reakció, az egykérésrendszer, a monopoliók már aláásták a közkerécsöket.

— Ezt folytatták a nyilasok. A zsidóvagyonok elrablása után sor került a magyar vagyonok elrablására. Kirabolták az egész országot. Megrendült a közkerécs. Ezzel kapcsolatban sok panaszt hallottam például a rendőrségre. Mi utána néztünk ennek és kiltunt, hogy a rendőrségen tényleg vol-

tak oda nem való elemek. Kiderült, hogy oda is beférkőztek nyilasok. Természetesen az ilyen elemeket el kell onnan távolítani, de az egész kérdésnek a gyökerét csak akkor tudjuk megfogni, ha általános harcot indítunk a korrupció ellen, ha általános harcot indítunk azért, hogy helyreálljon a közkerécs, a jogbiztonság, az az erkölcs, amelyről Berzsényi joggal mondotta, hogy minden állam talpköve és támasza. Ezzel a kérdéssel foglalkozni kell. A demokráciának tisztakezü, korrupciótól mentes vezetőkre van szüksége és a Kommunista Párt kijelenti, hogy ahol korrupcióval találkozik, ott kiméletlenül közelbe. Nem lehet felépíteni az új demokratikus államot ott, ahol az elemi tisztesség hiányzik, ahol a korrupció burjánzik. Ebben a tekintetben sem fogunk semmiféle megalkuvást ismerni. (Hosszantartó éljenzés és taps. Éljen Rákosi! Éljen Rákosi!)

Jöjjön a kormány Budapestre

— A reakció, a fasizmus elleni harchoz intézményes biztosítékokra van szükség. Az egyik ilyen biztosítékunk a nemzeti bizottságok aktivizálása. Budapestben is, de egyebütt is kezdenek a nemzeti bizottságok kissé elaludni. Fell kell őket rázni. A nemzeti bizottság az a szerv, amely a kormány intézkedseit ellenőrzi, segíti azok végrehajtását, a kormány mögé állítja a demokrata tömegeket, kezdeményez, felhívja a hibákra a figyelmet. Ilyen helyzetben, mint a mai, a nemzeti bizottságokra inkább szükség van, mint valaha. — De ez nem elég. Feltétlenül

meg kell ejteni Budapestben és az északi iparvidékeken a nemzetgyűlési választásokat. Lehetetlen állapot, hogy Budapest felszabadítása után ne legyen képviselve a nemzetgyűlésben és ne adjon kifejezést a budapesti nép követeléseinek és sérelmeinek. A Magyar Kommunista Párt ezért javasolni fogja a kormánynak a budapesti és az iparvidéki kerületek nemzetgyűlési választásainak haladéknélküli megtartását. Be kell vonulniok Budapest képviselőinek a nemzetgyűlésbe, hogy ott hangot adjanak mindannak, amit Budapest követel. (Tapsvihar.)

Gyökerestől kell kiirtani a fasizmust!

— Ezenfelül eljött az ideje annak, hogy a kormány visszajöjjön Budapestre. (Élénk helyeslés.) Budapest ma is az ország szíve és méginkább az lesz a jövőben és mindennap, amivel a kormány később érkezik vissza, mérhetetlen kárt jelent ugy Budapestre, mint az országra. — E kérdéseknél aláhuzom, hogy mi azért használunk ilyen kategorikus hangot, mert tartunk tőle, ha még tovább várakozunk, ha még tovább tévóvázunk, akkor a nép elkéserevése ösztönösen csinál rendet. Mi nem akarjuk azt, hogy a felháborodott polgárok maguk dobják ki a városházáról az oda nem való tisztviselőket. Mi nem anar-

chiát akarunk, hanem rendet, a demokrácia rendjét akarjuk. Ezért követeljük az erélyes rendszabályokat. Amikor a fasizmus maradvékalan kiirtását követeljük, akkor nem bosszúállók vagy vérszomjasak vagyunk, hanem a követelésben egyedül és kizárólag a magyar nemzet elemei létevéke vezet bennünket. Ki kell irtani a fasizma metelyt mint az üszkös fekélyt, mert ha benne marad a nemzet testében egy kis gyökérdarabkája is, az újabb üszkösödést fog okozni és akkor kezdhejük előlről. Jobb egyszerre gyökeres munkát végezni. Ezért mondjuk: halál a fasizmusra! (Halál!)

Széles földreform kell

— Nézzük meg, hogy áll a földkérdés. Az elvtársak ismerik a Magyar Kommunista Párt programját, amely azt követeli, hogy száz holdon felül minden nagybirtok menjen át a parasztek kezébe. Ez a program egybevág a Nemzeti Parasztpárt követeléseivel. Örömmel jelenthetem, hogy lényegében ezekhez a javaslatokhoz csatlakozott a Szociál-

demokrata Párt is. Amint a tegnapi Szabadságban olvashatták, nagyban és egészben hasonló álláspontot foglal el a Kisgazda Párt vezetője is. Tildy Zoltán javaslatai között van egész csomó, melyet a Kommunista Párt örömmel magáévá tesz. Például mi szívesen belemegyünk abba, hogy Budapest környékén, ahol a földnek sokkal nagyobb a hozzádka,

a felső határ ne száz hold legyen, hanem ötven. Abba is szívesen belemegyünk, hogy azok a vidéki uzsorások, vagy ügyvédek, akik a megszorult parasztek földjét árverésen vagy egyébként magukhoz kaparintották, ezeket a földet az utolsó holdig visszaadják a paraszteknek. (Ugy van, éljenzés.) Azt is helyeseljük, hogy házhelyek között kell végezni, mégpedig nemcsak a mezőgazdasági lakosság, hanem az ipari munkások részére is. Azt is helyeseljük, hogy a házhelyek nagyok legyenek, 600 vagy 800 ölesek, hogy rendszeres kertgazdálkodást lehessen rajtuk folytatni.

Lépjenek csatasorba a földigénylők

— Ugyanakkor, amikor megállapítom, hogy ezekben a kérdésekben örvedetes haladást tapasztalhatunk, meg kell állapítanom azt is, hogy eddig sajnos, egyetlen hold földet sem kapott a parasztság. Hogy megkapja-e, az nemcsak attól függ, hogy mi megegyezünk-e papíron, hanem attól is, hogy mi történik a kérdés tényleges megoldásánál. Előre lehet látni, hogy e kérdés körül óriási harc fog kirotni. A föld átadása, a parasztek földhözjuttatása egyszerű törvénybeiktatással nehezen fog menni, ha teljes erejével meg nem mozdul érte a falu és a város népe. Ezért a Kommunista Párt javasolni fogja, hogy talun azonnal szervezzék meg a Földigénylők Szövetségét. Szervezkedjenek mindazok, akiknek a földhöz juszuk van és védjék saját érdekeiket. A Kommunista Párt előre is kijelenti, hogy földhözjuttatandónak tartja nemcsak a teljes földtelen falusi szegénységet vagy törpebirtokosokat, hanem a sokcsalados középirtokosokat is. Aki a falu viszonyait ismeri, az tudja, hogy egy 12 vagy 14 holdas gazda, akinek hét-nyolc gyermeke van, sokkal nehezebb viszonyok között él, mint egy háromholdas gazda, akinek egy gyermeke van. Az ilyen esetekre is tekintettel kell lenni. Érezze a falu népének minél szélesebb rétege, hogy a demokrácia gondol rá, ismeri bajait és segíteni akar rajta.

— A Földigénylők Szövetségének természetesen nekaz legyen a feladata, hogy a földreformban segédkezzék, hanem nézen előre. Gondoskodjanak a földigénylők már ma arról, hogy a mezőn lévő terményeket betakarítsák, hogy a vetés teljes erővel folyjék, mert meg van rá minden remény, hogy a termés már az övék lesz. A város pedig érte meg a földreform óriási jelentőségét és legyen tudatában annak, hogy ha a falun sikerül megnyerni a földreform révén a demokrácia első csatáját, ennek a győzelemnek óriási visszahatása lesz a városra is és megfordítva: ha a falun a demokrácia vereséget szenved, akkor annak a városra is meg lesz a kihatása. Ez a város és falu népének közös ügye és ezért a Magyar Kommunista Párt minden erejével felkarolja.

Lendületet adni a toborzásnak!

— Áttérek most a hadsereg kérdésre. Meg kell állapítani, elvtársaim, hogy itt is van bizonyos ellanyhulás. Nem mennek a dolgok úgy, ahogyan menniök kellene. A kezdet sokatígérő volt, de azóta keveset hallunk róla. Ott is kétségkívül újabb impulzusra, újabb lendületre van szükség. Amikor beszéltem olyanokkal, akik önként jelentkeztek katonának, gyakran hallottam azt a panaszt, hogy a

kormány nem közölte, mivel biztosítja a hadbavonulók gazdasági érdekeit. Ez a panasz tényleg jogos. Az új magyar hadsereg csak nyolc hadosztályból áll. A szám tehát, melyről gondoskodni kell, nem túl nagy és a nemzet minden erejével gondoskodhat azokról, akik hadbavonulnak, hogy fegyverrel folytas-

sák a fasizmus elleni harcot és lényegesen hozzájáruljanak a gyalázatot, amelyet a huszonöt éves reakció rákent. Ezért a Kommunista Párt javasolni fogja, hogy a hadseregben lévők gazdasági érdekeinek védelmére a kormány azonnal megfelelő intézkedéseket tegyen és ezzel is lendületet adjon a toborzásnak.

A reakció demokrata köntösben lép fel

— El kell most térnem egy másik kérdésre, amely látszólag nem olyan fontos, de azért komoly veszélyt jelent a demokrácia számára. Lépten-nyomon találkozzunk ugyanis új, ugynevezett demokrata pártokkal vagy alakulatokkal. A Magyar Nemzeti Függetlenségi Frontban van öt párt. De ezen az öt pártot kivül mindenkit jelentkeznek újak. Egyik-másik egészen új, egyikét-másikat némi szemrevételezés után fel lehet ismerni, mert már találkoztunk velük. Debrecenben például van egy magát Demokrata Keresztény Néppártnak nevező szervezet. Ez a párt azt állítja magáról, hogy régi harcosa a demokráciának és mint ilyen, jobbra-balra igzságot osztogat, foghegyről kioktat bencünket a demokrácia kezdő alapelemeinek segédfogalmairól és azt állítja magáról szerényen, hogy a nemzet 70 százaléka áll mögötte.

— Elvtársak! Ez a párt a lényegében a régi reakciós Kereszt-

tény Párt. Ez a párt előbb átalakult Néppárttá és most, hogy nagy a demokrácia kelete, odabiggyeszi neve elé a „Demokrata” jelzőt. Mi nagyon jól emlékszünk rá, még nem is olyan régről, amikor ennek a pártnak a főmunkája abban állott, hogy pergőtűzet indítson a munkásság és parasztság összefogása, a Szociáldemokrata Párt és a Kisgazda Párt ellen. Mi el tudjuk képzelni — elvtársaim —, hogy egy ilyen párt az adott viszonyok között belátja a demokrácia szükségességét. De ennek nem az a módja, hogy anélkül, hogy egy szót szólna a saját régi hibáiról, hirtelen mint a demokrácia előharcosa ugorjék a porondra és onnan osztogassa a többi pártnak az igazságot. Nagyon tartok tőle, hogy az ilyen kísérletek célja nem annyira a demokrácia elősegítése, mint a reakciónak demokratikus köntösben való megerősítése. (Felkiáltások: Ugy van!)

Ne engedjük elaprózni a demokrácia erőit!

— Általában alá kell húznom azt, hogy a sok új párt nem tisztá haszon a demokrácia számára. A demokrácia erőit össze kell fogni, nem pedig újabb és újabb pártokkal elaprózni. Mi ezenkívül nagyon jól ismerjük a fasizmus

módszerét és még emlékszünk rá, milyen nagyszerűen értette annak a módját, hogy a demokráciaadta lehetőségek kihasználásával kötelet fonjon a demokrácia nyaka köré. Mi tanultunk ebből és nem akarunk újra saját hibáinkba esni.

Óvakodjunk a friss-sütemény demokratáktól!

— Ez alkalommal fel kell vetni azt a kérdést is, hogy ki tulajdonképpen a demokrata? Ezt azért tartom szükségesnek hangsúlyozni, mert nagyon sok reakciós hivatkozik arra, hogy ő már négy hónappal vagy hat hónappal ezelőtt szolgálatokat tett a demokratáknak. Nincs kizárva, hogy ez tényleg így is volt. Elvégre is négy vagy hat hónappal ezelőtt már nem volt olyan nehéz megállapítani, hogy a fasizmusnak bealkonyult. Aki rászavolt és ügyes, az ebben az esetben vagy a menekülő patkány szerepét játszotta és természetesen otthagyja a süllődő hajót vagy viszontbiztosítást kötött: egyik lábával még a fasizma-nyilas pártban állt, a másikkal pedig már a demokrácia felé lépett. Természetes, hogy az ilyen embereket nem lehet minden további nélkül beereszteni a demokrácia soraiba. — A demokrácia érdekében folyó harc, a fasizmus elleni harc nem

tavaly október 15-én kezdődött, nem is tavaly március 19-én. Az igazi demokrata pártok ezt a harcot már negyedszázad óta folytatják és én ebben a tekintetben, hogy ugy mondjam, statisztikai adatokkal szolgálhatok. Én több mint 15 évet ültem a reakció börtönében és ott megállapíthattam, hogy a börtönben ülő kommunisák száma egymagában többszöröse volt az összes volt az összes többi pártok ott ülő tagjainak. A kommunisák után jöttek a szociáldemokraták és utána számban a többiek. De azok az új pártok, amelyek nincsenek képviselve a Magyar Nemzeti Függetlenségi Frontban és amelyek egyik-másikma olyan büszkén hivatkozik a multjára, azoknak a pártoknak soha egyetlen képviselőjével a börtönben nem találkoztam, mert a pártoknak a képviselői akkor gőzerővel tolták a reakció szeke-
rét. (Ugy van! Ugy van!)

A kisipar és a Kommunista Párt

— Végül szólni akarok, elvtársaim, a saját pártunkról a Kommunista Párttól is. Erre szükség van részben azért is, mert itten hallottam olyan javaslatokat, jel-
szavakat, — és nemcsak itten, hanem Csepelen és egyebütt is — amelyeket én nem tartok alkalmasnak arra, hogy előbbrevigyék a demokrácia ügyét. Nagyon jól tudom, elvtársaim, és nyíltan beszélék róla, hogy egyes kommunisák nem voltak meglegedve azzal a programmal, amellyel a fasizmus letörése után a Magyar Kommunista Párt fellépett. Egyesek nem tartják elég radikálisnak. Lassanak tartják a tempót. Nem tetszett nekik az, hogy mi nemcsak a szociáldemokráciával fogunk össze, hanem a kisgazdákkal, sőt még másokkal is. Sokkan kijelentették, hogy ők ezt a programot kissé lagymatagnak tartják. Voltak olyanok is, akik azt mondták, lehetetlen, hogy a kommunisák támogassák a kisipart vagy kis-

kereskedelmet, ilyet kommunista nem tesz.

— Mindezekre a kérdésekre most válaszolni kívánok.

— A mi programunk, elvtársaim, az összes nemzeti erők összefogása a fasizmus ellen. Mi mindenkiel összefogunk, aki becsületesen és őszintén hajlandó a fasizmus ellen harcolni. Ez a mi programunknak az alapja és ez is marad hosszú ideig. Én nagyon jól megértem a türelmetlenséget. Elképzelték az elvtársak, hogy én is kicsit türelmetlen vagyok. Huszonöt évig vártam arra az alkalomra, hogy a Kommunista Párt végre teljes erejével belenyúljon a nemzetépítő munkába. Nálam türelmetlenebb tehát bajosan van a hallgatóság között. Ha tehát azt mondom, hogy mi igenis támogatni fogjuk a kisipart és a kiskereskedelmet, akkor higgyék el, hogy ezt fogjuk tenni. Aki azt hiszi, hogy ez elérés a kommunizmustól, menjen ki Budapest utcáira, menjen ki

ebbe a városba, nézze meg a lakásokat, talál-e ott egyetlen szobát is, ahol nincs szükség a kisiparos munkájára. Mindenkinek meg kell értenie, hogy nem is tudjuk rendbehozni Budapestet és az országot, ha minden erővel nem serkentjük a nemzet minden dolgozó, termelő

erejét és rétegét (Taps). Ezekhez a rétegekhez pedig odataroznak a kisiparosok és kiskereskedők. Ha kifogásom van, akkor részben az ellen van kifogásom, hogy ez a nemzeti összefogás még nem sikerült annyira, mint amennyire szeretnők.

Legyen aktívabb a magyar intelligencia

A Magyar Kommunista Párt például nagyon fájlalja, hogy a magyar intelligencia haladó rétege még nem veszi ki részét a nemzetépítő munkából úgy, ahogy azt szeretnők. A debreceni nemzetgyűlésen egyes szónokok rendkívül élesen támadták a középosztályt. A kommunisták rögtön felszólaltak és kijelentették, hogy amennyiben a támadás a régi reakciós állami fíztsvelői karra vonatkozik, mely minden erejével a fasizmust támogatja, akkor az teljesen jogos, de

vissza kell utasítani a támadást akkor, ha az a magyar tudósokra, a magyar művészekre, a magyar mérnökökre, orvosokra, a haladó intelligenciára vonatkozik. A Kommunista Párt minden erejét megfeszíti, hogy a nemzetnek ez a rendkívül értékes rétege minél nagyobb teret kapjon a nemzetépítő munkában és felszólítja őket, lépjenek ki eddigi passzivitásukból és segítsenek velünk együtt felépíteni rombadólt hazánkat. (Eljenzés, taps.)

A nemzet felemelkedését csak a demokratikus erők összefogása biztosítja

Eltársaim! Ha mi a nemzeti összefogást helyeseljük, akkor nem új dolgot mondunk. Attól a pillanattól kezdve, hogy Hitler oldalán Magyarországot a nyilasok háborúba vitték, a Magyar Kommunista Párt azonnal kiadta a nemzeti összefogás jelszavát. Ezzel a jelszóval harcoltak a föld alatt mártírjaink, a magyar nemzeti függetlenségi front életfészevel halt meg a bitófán Schönherz elvtárs, ezért harcolt Ságvári elvtárs, ezzel küldtük harcba a kommunista párt legjobb katonáit, a magyar partizánokat. Mi tehát nem újat hirdetünk, nem valami frissen összeállított programmal jövünk, amikor kijelentjük, hogy mi a magyar nemzet felemelkedését az összes demokratikus erők összefogásában látjuk. Elsősorban a szociáldemokrata párttal fogunk össze, de ezen túlmenően minden demokratikus, becsületes, hazafias réteggel, amely segít abban, hogy felépítsük a rombadólt országot.

a kommunisták szavát követték volna. Aki még mindig azt hiszi, hogy ez a program nem jó, hogy sokkal több volna — mint Csepelen hallottam egyes közbeiktálásokban — a tanácsköztársaságot követelni, vagy — mint most hallottuk — Rákosi-kormányt követelni, azoknak ezt mondom: Aki ma ilyen követelést támaszt, az, még ha a legjobb indulat vezeti is, a reakció kezére játszik, mert ezzel megzavarja a demokratikus pártok összefogását. — Azt a benyomást kelti, hogy mi nem őszintén harcolunk az összefogásért, hanem mást mondunk és mást teszünk. Ezért kérek mindenkit, hogy teljes erővel támogasson bennünket. Ez a politika nem speciálisan magyar kommunista politika.

— Nézzünk szét szerte a világon, elvtársak. Nézzük meg, mi történt Jugoszláviában? Mivel nyerte meg a mi elvtársunk, Tito marsall (Hosszantartó eljenzés) a jugoszláv nép bizalmát? Azzal, hogy egységessé összekovácsolt minden erőt, amely hajlandó volt a fasizmus ellen harcolni. Ez az elv vezetett Bulgáriában, Olaszországban, Franciaországban és mindenütt a kommunista pártokat és ez ad erőt nekik.

A kommunista program helyesnek bizonyult

— Ha ma, annyi szenvedés, annyi mártíromság után a Magyar Kommunista Párt újra erős és hatalmas, ha ezres és fizezes tömegek lelkesedéssel követik programját, annak nem az az oka, mintha keveset üldöztek volna bennünket. Nincs az országnak egyetlen pártja, amelyet kíméletlenebbül üldöztek volna, mint minket. És ha ma erősek vagyunk, annak az az oka, hogy a magyar dolgozók, de ezen túlmenően az egész magyar nép felismerte, hogy mindebben igazunk volt.

helyes. Az az út volt a helyes, amelyet a magyar kommunisták mutattak és ennek felismerésében és elismerésében támogat bennünket a magyar nép. És ez nemcsak Magyarországon van így. Olaszországban vagy Franciaországban is, ahol nem a Vörös Hadsereg, hanem az angolszász haderők szabadították fel az országot, a nemzet vezető pártja a kommunista párt, mert ott is helyesen, jól, példamutatóan és aldozatokészzen vezette az egész nemzet harcát a fasizmus ellen. (Ugy van!)

Helyes úton járunk!

— A mi erőnk abban áll, hogy a programunk helyes, a mi utunk jó. Mi azt akarjuk, amit a magyar nép érdeke megkövetel. A magyar nép felismerte ezt és ezért támogat bennünket és támogatni is fog mindaddig, amíg helyes úton járunk. A Kommunista Párt feladata, hogy szakadatlanul szem előtt tartsa, hogy mi ma a nemzetnek legfeljebb vezető pártja vagyunk és ehhez tartjuk magunkat. Minden tettünket, minden szavunkat ez a felismerés vezeti.

dapest dolgozóit, Budapest kommunistáit, hogy támogassák programunkat és munkánkat teljes erővel. A legközelebbi feladat felrészni a demokratikus erőket, hogy a programot váltsák valóra, hogy a pillanatnyi megtorpanást győzzék le és hogy teljes erővel fogjunk hozzá a fasizmus megsemmisítéséhez, a nemzet erőinek telepítéséhez, az élelmiszeri kérdések megoldásához, a vetéshez, a földreform megoldásához, a hadsereg felállításához.

— Ezeket a feladatokat akkor és csakis akkor fogjuk megoldani, ha minden becsületos nemzeti erőt össze tudunk fogni és össze is fogjuk őket. Kérem Budapest dolgozó népet és elvtársaimat, hogy támogassanak bennünket ezen az úton bizalommal és teljes erővel.

Legyenek meggyőződve róla, hogy azt a három jelszót, amelyet zászlónkra irtunk: Földet! Kenyeret! Szabadságot! megfogjuk valósítani és kiépítjük azt az országot, mely mindanyunk vágya és álma: az erős, szabad, független, demokratikus Magyarországot!

A nagygyűlés határozati javaslatai

A továbbiakban Gerő Ernő elvtárs határozati javaslatot terjesztett elő, amely így szól:

A Magyar Kommunista Párt 1945 február 25-iki nagygyűlése lángoló lelkesedéssel és mély hálával üdvözli a hazánkat felszabadító Vörös Hadsereget és főparancsnokát, a szovjet nép nagy vezérét, Sztálin marsallt.

A nagygyűlés teljes egészében magáévá teszi Rákosi elvtárs beszédét, a benne foglalt célkitűzéseket és sürgős feladatokat. Megállapítja, hogy minden erővel fokozni kell a reakció elleni harcot, mert a reakciós és fasizista elemek mind szemérmetlenül mozgolódnak mind Budapesten, mind az egész országban. Ezért követeli, hogy a népbíróóságok azonnal kezdjék meg működésüket, hogy haladéktalanul alakítsák meg az igazoló bizottságokat, hogy a nyilasokból munkaszázadokat szervezzenek, hogy a demokrácia ne szolgálhasson menhelyül a nép ellenségeinek, hanem pallosként sújtsa le rájuk.

A nagygyűlés elégedetlenségét fejezi ki a közellátási minisztérium működésével szemben, mert súlyos mulasztások terhelik Budapest ehez népének élelemmel való ellátása terén. Haladéktalanul mozgósítani kell az ország erőforrásait, hogy biztosítani lehessen Nagy-Budapest élelmiszerét, mert ez nemcsak kötelesség, hanem az ország felemelkedésének döntő előfeltétele. Gondoskodni kell arról, hogy Nagy-Budapestben minden munkás és tisztviselő családnak meg legyen a veteményes kertje és hogy minden nagyobb gyárnak legyen saját mezőgazdasági üzeme.

A nagygyűlés elengedhetetlennek tartja, hogy Budapest népe maga is részt vegyen a Vörös Hadsereg oldalán az ország teljes felszabadításában a német járom alól s a német fasizmus teljes szétzúzásában. Ezért felszólítja a fegyverfogásra alkalmas fiatalokat, hogy minél nagyobb számban jelentkezzenek önként az új nemzeti hadseregbe.

Elégtétellel veszi tudomásul a nagygyűlés, hogy a Magyar Kommunista Párt és a Nemzeti Parasztpárt utána Szociáldemokrata Párt és a Független Kisgazdapárt is nyilatkozott a földreform kérdésében és magáévá tette a kommunista párt álláspontját, mely szerint száz holdon felül minden nagybirtokot igénybe kell venni a földreform céljaira és 1945 október elsőjéig be kell fejezni a földigénylők földhözjuttatását.

A nagygyűlés minden erővel támogatja a Magyar Nemzeti Függetlenségi Frontban egyesült demokratikus pártok legszorosabb együttműködését és ezen belül a munkáspártok egységes harcát a szabad népi Magyar-

ország megteremtéséért.

Örömmel állapítja meg, hogy a Magyar Kommunista Párt, Rákosi Mátyás elvtárs vezetésével, bátran és elszántan élére állott a magyar dolgozó nép harcának azok ellen, akik akadályokat gördítenek az ország demokratikus alapokon való újjáépítése elé. Biztosítja a Magyar Kommunista Pártot és vezérét Rákosi Mátyást, hogy ebben a harcban áldozatot és fáradságot nem kímélve támogatni fogja

Csepel dolgozóhoz beszélt szombaton délután Rákosi Mátyás

Szombaton délután ünnepi nagygyűlést tartottak Csepel munkásai a Weiss Manfréd gyár sportcsarnokában. A gyűlés fénypontja Rákosi Mátyás, a magyar dolgozók vezérének beszéde volt.

Csepelről magáról mintegy 10.000 főnyi tömeg jelent meg a gyűlésen, de zart sorokban érkeztek Soroksár, Pesterzsébet és más községek dolgozói is. Ilyen tömeg nem fért be a hatalmas vörös drapériákkal „Föld, kenyér, szabadság”, „Éljen Rákosi Mátyás”, „Éljen a Vörös Hadsereg” és más feliratokkal díszített terembe. Soktezerre rugott azoknak száma, akik a köröskörül elhelyezett hangszórók segítségével kívülről hallgatták a nagygyűlést.

Drahoš Lajos megnyitó szavai után a Weiss Manfréd gyár Üzemi Bizottsága titkára, Schubert Antal üdvözölte Rákosi Mátyást, aki fizeszt évét adott a maga szabadságából népe szabadságáért. A Weiss Manfréd gyár szervezett munkásai nevében biztosították Rákosi elvtársat — mondotta —, hogy méltók leszünk a régi csepeli harcok névére. A csepeli kommunista párt nevében Kalamár József, a pesterzsébeti nevében Priesz József köszöntötte Rákosit és Csepel dolgozóit, majd Székli János a csepeli Szociáldemokrata Párt köszöntését tolmácsolta.

Óriási tapsvihar fogadta Rákosi Mátyás felszólalását.

— Nem véletlenül jöttem Csepel dolgozóhoz, budapesti beszédem előtt, — mondotta Rákosi.

Az élelmiszerek lefoglalásáról szóló rendelet végrehajtási utasítása

Vas Zoltán budapesti közellátási kormánybiztos az ország főlélelmiszerkészleteinek lefoglalásáról szóló rendelethez most adta ki a végrehajtási utasítást. Ennek értelmében a rendelet 1. pontjában említett s a termelőknél meghagyandó élelmiszerek és vetőmagkészletek mennyisége a következő: az élelmiszerek közül búzából, rozsból, árpaiból, tengeriből, vagy egyéb kenyérmagból (kötés, hajdina) személyenként 75 kg, lisziből, vagy szárazléstáblából, — ha a termelő kenyérmagvakal nem rendelkezik — személyenként összesen 68 kg, füstölt húsból 10, zsirból, vagy szalonnából összesen 9, burgonyából 50, de háztartásonként legfeljebb 300, babból, borsból és lencséből összesen 12 kg, személyenként: a takarmányfélék közül árpából, kukoricából, hízóba állított süldőnként 200, tenyészállatonként (anyakoca, kan) 120, zabból, szarvasmarhák, lovak, öszvérek részére 300 kg; a vetőmagvak közül tavaszi búzából 130, őrpaiból 120, zabból 110, tengeriből 20, napraforgóból 20, földmagból 8 kg, katasztrális holdanként.

Intézkedik a végrehajtási utasítás az árukészletek begyűjtéséről, tárolásáról és szállításáról is. A begyűjtés a Nemzeti Bizottságok, ilyenek nem létezése esetén pedig a pártok képviselőinek bevonásával és közreműködésével történik. A vasúti állomással rendelkező községi elöljáróságok, (polgármesterek) kötelesek a begyűjtött készleteket biztonságos helyen tárolni és ott addig megőrizni, amíg a készletek nagysága lehetővé nem teszi azok Budapestre szállítását. A községi elöljáróságoknak meg kell állapítaniuk és zár alá kell venniük a lefoglalható készleteket és a rendelet megjelöléséről számított legkésőbb ötödik napon jelentést kell tenniük róla két példányban a járási főszolgabíróhoz, annak felülvizsgálásáról, hogy az elszállítandó készlet melyik vasútiállomáson rakható kocsiba. Amennyiben a vagonbarakás lehetséges, azonnal útba kell indítani a készleteket a fővárosba; ebben

Éljen a Magyar Kommunista Párt vezére, Rákosi Mátyás!

Éljen a Magyar Kommunista Párt!

Éljen a szabad, független, demokratikus Magyarországnak!

Föld, kenyér, szabadság! A nagygyűlés résztvevői nagy lelkesedéssel egy emberként tették magukévá a határozati javaslatot, majd a nagygyűlés a Postás zenekar által előadott *Internacionálé* hangjaival végetért.

— Így a kartam leróni a Magyar Kommunista Párt és az egész magyar munkásság háláját Csepel dolgozóival szemben. A magyar munkásmozgalom történetében fényes betűkkel lesznek beírva azok a decemberi napok, amikor Csepel munkássága fegyveres kézzel védte meg gyárait és otthonát a német rablókkal szemben. Csepel dolgozói biztosították azt arra, hogy a jövőben is a magyar nép harcának élén fognak járni.

A hatalmas beszéd, melyet állandó zajos tetszésnyilvánítás szakított félbe, a reakció elleni támadás fokozásának barci riadója volt.

Tomboló lelkesedés közben így fejezte be beszédét Rákosi Mátyás:

— A „föld, kenyér, szabadság” jelszavainak megvalósulásáért harcolunk; ehhez a harchoz kerjük elzsolban Csepel dolgozóinak segítségét és bizalmát. Feszítsétek meg minden erőteket és segítsetek felépíteni mindnyájunk célját, az erős, szabad, független és demokratikus Magyarországot!

Az egész hatalmas nagygyűlés rendővívűli feladatát rótt a rendezőgárdára, amely ezen az első vizsgáján kiváló eredményt ért el: a nagy tömeg felvonulása, elhelyezése a leggyorsabban, a legfegyelmesebben és a legteljesebben rendben folyt le. Külön dicséretet érdemelnek a technikai munkások, akik a régi hangborendezést egynapos megfeszített munkával hozták rendbe, úgy hogy a kintrekedt tízezrek jól hallhatták a gyűlés lefolyását.

az esetben kötelesek jelentést tenni a vagon tartalmáról a közellátási kormánybiztosnak (Budapest, VI., Paulay-Ede-ut. 52.) és a főszolgabíróknak. A főszolgabírók az öt napot követő második napon kötelesek a jelentések egy-egy példányát felterjeszteni összesítő kimutatóval a vármegye alispániához. Ha a községek nem rendelkeznek teljes vagonrakománnyal, úgy a főszolgabíróknak kell gondoskodniuk arról, hogy több község rakodjék egy vagonba. A vármegye alispán a az összesítő-kimutatót köteles a további második napon felterjeszteni a közellátási kormánybiztoshoz, egyben gondoskodik a vagonbarakásról és az úba-indításról, ha az alsóbbfokú hatóságok arról még nem intézkedtek.

A közellátási kormánybiztos nagy gondot fordít a körülményekhez mért haladéktalan intézkedésekre. Amennyiben a község a berakási vasútiállomástól 40 km-nél nagyobb távolságra fekszik, az alispánok kötelesek intézkedni a lépcsőzetes szállításról. Ugyanez áll a kocsival Budapestre történő szállítás esetében is: ennek érdekében a szomszédos vármegyék alispánjainak fel kell venniük egymással az érintkezést.

Felhívja a kormánybiztos a községi elöljáróságokat, hogy az egyes termelőktől begyűjtött készletekről pontos kimutatást készítsenek, mert a készletek forgalmi árát nem egyénekenként, hanem a községi elöljáróságoknak (polgármestereknek) utalják át egy tételben a készlet beérkezése után.

A főlélelmiszerkészletek lefoglalásáról szóló rendelet 4. pontját a végrehajtási utasítás szerint úgy kell értelmezni, hogy a egyszerű ellátásban részesülő lakosság kenyér, liszt, cukor, zsír, hűvelyes és burgonya havi tejadagjának tíz százalékát a községi közeg, város köles vasútiállomáson és az a községi elöljáróság (polgármester) tartotik a fenti módon felettes hatóságának valamint a kormánybiztosnak bejelenteni és eljuttatni.